

DİYABETİK KETOASİDOZLU HASTAYA YAKLAŞIM

1. BÖLÜM

Eşref ARAÇ¹
Ömer Faruk ALAKUŞ²

GİRİŞ

Diyabetik ketoasidoz (DKA), hiperglisemi ve asidoz ile seyreden diyabetin en ciddi akut komplikasyonlarından biridir. DKA karakteristik olarak tip 1 diyabet ile ilişkilidir. Ayrıca ciddi enfeksiyon, travma, kardiyovasküler veya diğer acil durumlar gibi aşırı stres koşulları altında ve daha az sıklıkla tip 2 diyabette ortaya çıkar.

DKA, genç (<65 yaş) hastalarda daha sık görülür (1,2).

Genellikle tetikleyici bir faktör eşliğinde görülür, en sık olarak enfeksiyonlar (idrarc yolu enfeksiyonu ve pnömoni başta olmak üzere) ve insülin tedavisinin kesilmesi veya yetersiz olmasıdır.

Tetikleyici faktörler;

- Yeni tanı tip 1 diyabet (%25)
- Enfeksiyon
- İnsülin tedavisindeki yanlışlar (insülin tedavisini bırakma, doz eksikliği, hatalı enjeksiyon, insülinin son kullanım tarihinin geçmiş olması)
- Karbonhidrat metabolizmasını etkileyen ilaçlar (steroidler, yüksek doz tiazidler, semptomimetik ajanlar gibi)
- Diyete uymama

¹ Sağlık Bilimleri Üniversitesi Diyarbakır Gazi Yaşargil SUAM İç Hastalıkları

- 2 saatte bir kan gazı bakılır, pH >7,0 oluncaya kadar bikarbonat infüzyonu tekrarlanır. pH>7,00 ise bikarbonat verilmez.

DKA'dan sonra diyabetin idame tedavisi

- Venöz pH > 7.30, plazma glukozu <200 ve plazma bikarbonat ≥ 18 mEq/l olduğunda DKA düzelmiştir.
- Hasta stabil hale gelip oral almaya başlayınca sc insülin injeksiyon tedavisine başlanır.

ilk sc insülin dozundan 2 saat sonra insülin infüzyonunu kesilmelidir.

Yeni tanı almış tip 1 diyabet hastalarında sc insülin dozu 0,3-0,5 IU/kg/gün olarak hesaplanmalıdır. Yeni tanı almış tip 2 diyabet hastalarında birkaç ay süreyle insülin tedavisine devam edilmesi önerilmektedir.

KONSÜLTASYON VE ACİL NOTLARI

- TANI
- Venöz kan pH'ı <7,3 veya HCO_3^- <15 mmol/L olan asidemi
- Kan şekeri >250 mg/dL olan hiperglisemi veya bilinen diabetes mellitus
- Ketonemi (>3 mmol/L) veya önemli ketonüri (idrar sribinde 2'den fazla+)
- DKA tedavisinde ek bikarbonat kullanımı önerilmemektedir.
- Yalnız başına sıvı ve insülin tedavisi serum K^+ 'unu hızla düşürür.
- Takip sırasında serum elektrolitleri, glukoz, kan üre azotu, ozmolalite ve venöz pH'nın belirlenmesi için 2-4 saat aralıklar ile kan alınmalıdır.
- Beyin ödeme DİKKAT!!

KAYNAKLAR

1. Centers for Disease Control and Prevention, Diabetes Public Health Resource [cited 2021 Feb 10]. Available from: https://www.cdc.gov/diabetes/statistics/hospitalization_national.html
2. Kitabchi AE, Umpierrez GE, Miles JM, Fisher JN. Hyperglycemic crises in adult patients with diabetes. In: Diabetes Care . Diabetes Care; 2009 p. 1335–43.
3. Fulop M, Tannenbaum H, Dreyer N. KETOTIC HYPEROSMOLAR COMA. The Lancet. 1973 Sep 22;302(7830):635–9.
4. Arieff AI, Carroll HJ. Nonketotic hyperosmolar coma with hyperglycemia: Clinical features, pathophysiology, renal function, acid-base balance, plasma-cerebrospinal fluid equilibria and the effects of therapy in 37 cases1. Medicine (United States). 1972;51(2):73–94.
5. Morris LR, Kitabchi AE. Efficacy of low-dose insulin therapy for severely obtunded patients in diabetic ketoacidosis. Diabetes Care. 1980;3(1):53–6.

6. Shah P, Isley WL. Ketoacidosis during a Low-Carbohydrate Diet. *New England Journal of Medicine*. 2006 Jan 5;354(1):97–8.
7. Reichard GA, Owen OE, Haff AC, Paul P, Bortz WM. Ketone body production and oxidation in fasting obese humans. *Journal of Clinical Investigation*. 1974;53(2):508–15.
8. George FC. Fuel metabolism in starvation. Vol. 26, *Annual review of nutrition*. *Annu Rev Nutr*; 2006. p. 1–22.
9. Mahoney CA. Extreme Gestational Starvation Ketoacidosis: Case Report and Review of Pathophysiology. *American Journal of Kidney Diseases* . 1992;20(3):276–80.
10. Kitabchi AE, Umpierrez GE, Murphy MB, Barrett EJ, Kreisberg RA, Malone JI, et al. Management of hyperglycemic crises in patients with diabetes . Vol. 24, *Diabetes Care*. American Diabetes Association Inc.; 2001. p. 131–53. Available from:
11. Barrett EJ, DeFronzo RA. Diabetic ketoacidosis: Diagnosis and treatment. *Hospital Practice*. 1984;19(4):89–104.
12. Savage MW, Dhatariya KK, Kilvert A, Rayman G, Rees JAE, Courtney CH, et al. Joint British Diabetes Societies guideline for the management of diabetic ketoacidosis. *Diabetic Medicine*. 2011 May;28(5):508–15.
13. Bray F, Ferlay J, Soerjomataram I, Siegel RL, Torre LA, Jemal A. Global cancer statistics 2018: GLOBOCAN estimates of incidence and mortality worldwide for 36 cancers in 185 countries. *CA: A Cancer Journal for Clinicians*. 2018 Nov;68(6):394–424.